

En Familie Abels Slægtebog.

Meddelt af Professor, Dr. L. Daae.

Under et tilfældigt Ophold i Christianssand i 1895 blev jeg gjort opmærksom paa, at en gammel Slægtebog fandtes hos Klokkeren ved Domkirken dersteds, Hr. Bydahl. Den blev mig velvillig udlaant, og jeg afskrev dens Indhold, hvilket her meddeles i den Orden, hvori det findes i Bogen.

Første, andet og fjerde Afsnit angaar den Familie Abel, der er bleven bekjendt gennem den store Mathematiker; Forfatteren af tredje Afsnit er en cognatisk Storfader til Abel-Etten.

I.

1698, d. 2 Sept. Kl. 11 Formiddag blev min Broder Søfren fød¹⁾.

1732 allernaadigst beskikket at være Raadmand udi Bergen i Commerceraad Schiøttes Sted.

1699, d. 8 Nov. er min Søster Esther Maria²⁾ fød.

1701, d. 5 Juli blev min Broder Hans³⁾ fød; 1727 blev voceret af Hr. Peder Henrichsen Finde, Sognepræst til Indvigens Præstegjeld, at være hans Medtiener. 1727 blev gift med Maren Finde, Sognepræstens Søster.

1702, 1 Nov. er jeg Jørgen Henrich fød, døbt af Mag. Nicolaus Stabel, Sognepræst til Sunds Præstegjeld d. 8 Nov. udi Tysnes Kirke. Fadderne vare: Mag. Nicolaus Stabel, Hr. Jørgen Anphindsen, Capellan til Sund, Hr. Søfren de Fine, Capellan til Phanøe, Madame Anna Rasch Sorenskriverens og Madame Birgitta Heibergs Fogdes Kiereste.

1717, d. 27 Maii blev jeg introduceret udi Bergens latinske Skole, nederst udi Mesterlectien.

¹⁾ Denne Søren Abel († 1746), gift med Margreta Pedersdtr. Hannig († 1777), var Fader til Hans Matthias Abel, død som Sognepræst til Gjerestad i Nedenes 1803, og hans Søn var atter Søren Georg Abel, død som Sognepræst til samme Kald 1820 og Fader til Mathematikeren Nils Henrik Abel. Se om denne Gren af Familien: John Aas, Gjerestads Præstegjeld og Præster, Risør 1869, S. 139—157.

²⁾ Død 1758 som Kjøbmandskone i Bergen.

³⁾ Hans Abel, † 1777 som Sognepræst til Jelse i Chr.sand Stift. Hans Personalier i Lampes Bergens Stifts Biskopper og Præster II S. 201—202. Om hans Søn Paul Severin, der døde 1827 som sidste Sognepræst til Vanse i Chr.sand Stift, og om dennes Efterslægt, see Const. Flood, Listerlandet, 2 Udg. S. 176—192.

- 1721, d. 28 Maii reiste jeg fra Bergens Skole til Kiøbenhavns Academie, dimitteret af Clariss. Rectore Erich à Møinichen, kom til Kiøbenhavn d. 8 Junii.
- 1725, d. 19 Martii var jeg til Attestats under Clariss. Examinat. J. Bartholin, J. Steenbuch.
d. 22 Apr. holdt jeg min Dimiss. Prædiken. Text Ep. 1 Pet. 4. Reiste saa hiem til min Moder d. 16 Aug. 1725.
- 1727, 3 Sept. blev jeg voceret af Velærv. Hr. Søren Godtsen, Provst over Jedderen til hans adjunctum. Samme Dag blev min Ordination holdet i Stavangers Domkirke af Biskopen Mag. Christopher Nyrop.
- 1728, d. 1 Octbr. reiste jeg fra Klep efter Mag. Urbyes Forlangende, værende Sognepræst til Lunds Kald i Dalernes Provsti og kom til ham d. 5 dito for at opvarte i Capellanens Sted, (som formedelst sit uskikkelige Forhold blev suspenderet), daværende Hr. Lars Hammer og var hos ham til d. 6 Sept. 1729, kom saa til Klep igjen d. 10 Sept. 1729.
- 1729, d. 26 Sept. blev jeg trolovet af Provsten Hr. Søren Godtsen med hans Datter Hylleborg i Samling af Amtmand Frimann med Frue, Vice Provsten Hr. Ludvig Schultz, Fogden Ole Zachariesen og Hr. Gabriel Schanche, Sognepræst til Lye, tilligemed Lieutenant Friderich Ely.
- 1729, d. 18 Dec. blev jeg copuleret med min Kieriste Hylleborg Sørenns Datter Godtsen, som da var 30 Aar gl., af Vice Provsten Hr. Ludvig Schultz i Kleps Kirke.
- 1730, d. 19 April reiste jeg igjen fra Klep til min Moder for videre at fortsætte min Reise til Kjøbenhavn.
- 1730, d. 14 Juni blev jeg constitueret af Biskop Müller, da Mag. Kørner reiste til Kjøbenhavn, at opvarte Domkirken i Bergen til hans Hiemkomst, som varede Paaske Helligdagene over 1731.
- 1731, d. 13 Febr. blev min første Søn Hans født og hjemmedøbt d. 18 Febr. af Hr. Hans Hylling, Medtjenere til Phanøe Kald. Fadderne vare: min Moder Madame Christina Fürstenbergs, Mademois. Elizabeth Maria Kørner, min Broder Søfren Abell, Paulus v. d. Lippe, Friderich Marstrander.

- 1731, d. 26 Aug. reiste jeg til Kiøbenhavn og der ankom d. 25 Sept.
- 1731, Dom. 24 p. Trin. Text Ep. havde jeg den Naade at prædike for Hendes Kgl. Høihed Prinsesse Sophia Hedevig paa Charlottenborg Slot.
- Fest. 3 Nativ. prædikede jeg den anden Gang til Høimesse. Dom. inter Fest. Nat. et Circum. tredie Gang til Høimesse.
- 1732, Langfredag til Aftensang 4de Gang for hendes Kgl. Høihed.
- 1732, d. 2 Mai blev jeg allernaadigst beskikket til Sognepræst for Byglands Menighed i Christianssand Stift.
- 26 Mai reiste jeg fra Kjøbenhavn med Trouls Jensen, ankom til Stavanger d. 2 Junii, reiste derfra igjen d. 7de og kom d. 9de dito til Sørhvide til min Kieriste.
- d. 24 Oct. reiste jeg fra Bergen til mit Kald og kom der d. 19 Febr. 1733, hvor jeg holdt min første Prædiken udi Byglands Kirke domin. Reminiscere.
- 1733, d. 12 Martii blev min anden Søn Søren Mathias født og døbt af mig selv her i Biuglands Kirke d. 22 dito. Fadderne vare: Enken Ingeborg, sal. Hr. Peder Fries, Jomfru Colditz, Capellanen Hr. Bøhns Kiereste og Christina, Enkens Datter, Capitain Colditz, Hr. Christian Bøhn og nogle Bønder. — — Døde 1 Febr. 1750.
- d. 2 Martii blev jeg indsat af Hr. Herman Schiøtte, Sognepræst til Evje.
- 1735, d. 25 Febr. blev min 3^{die} Søn fød paa Lye Præstegaard og blev døbt i Timans (!) Kirke d. 1 Marts ved Navn Jørgen Henrich. Fadd. Capt. Leschlye, Madame Schanche tilligemed andre Bønder. — —
- 1736, 17 Jun. blev min 4de Søn fød og døbt udi Byglands Kirke af mig selv og kaldet Jens d. 26 Jun. Fadd. Fru Colditz, Madame Bøhns, Jomfru Colditz, Foged Cornelius, Sørenskriver Hagerup, Mons. Rasmus Schaaning og Michel Mortensen Lund (?). — —
- 1737, 26 Dec. blev min 5te Søn født, døbt 29, kaldet Peder. Fadd. Fru Colditz og Jfr. Colditz, Capt. Colditz og Mons. Spincke. Døde 2 Jan. 1738.

- 1739, 1 Juli blev min 6te Søn fød og døbt af Provsten Hr. Schiøtte og kaldet Axel Christian. Fadd. Mons. Spincke, Frue v. Colditz tilligemed nogle Bønder. — —
- 1741, 23 Mai blev min 7de Søn fød og døbt af mig selv i Byglands Kirke d. 26, kaldet Johan Peter. Fadd. Degnens Kone og alle Naboerne heromkring. Døde 16 Julii.
- 1757, 4 Mai blev jeg af H. Høiærv. Hr. Erasmus Paludan beskikket til Provst over Raabygdelavet¹⁾.

 II²⁾.

- 1762, d. 3 Mai blev min Kone forløst med en Datter, som blev døbt Hilleborg af Prof. Fridlep i Christiansand. Fadd. Geheimeraad Adler, Raadm. Mørch, Mynsterskriver Abel, Frøken Adler, Frue Pløyen, Jfr. Anne Dorthe Mørch.
- 1764, d. 28 Juli blev atter min Kone forløst med en Søn, som blev døbt her paa Bygland af Hr. Killgaard og fik det Navn Jørgen Henrik. Fadd: min Moder, Jfr. Zernichow og Anlou Bygland og Mandspersoner af Naboerne heromkring.
- 1769, d. 7 Juni blev atter min Kone forløst med en Datter, som blev døbt i Bygl. Kirke af Provsten Koss med Navn Johanne. Fadd: Hr. Føgden Lie, Capit. Koss, Mons. Arentz, Provstinde Koss, Jfr. Mørch, Jfr. Koss.

 III.

Anno 1620, da jeg var udi Jylland for min S. Husbonde, velb. Axel Urne, Landsdommer udi Selland, daa tog jeg mit Gheburdtz breff udi min føde Bye Kolding under Byens Secret. Anlangende min S. Fader Hans Michelssen, Borger och Indwonner udi Kolding och min S. Moder Karen Rasmusdatter

---

¹⁾ Adnotator, Jørgen Henrik Abel døde i Bygland 1763 efter i sine 2 sidste Aar at have havt sin i en foregaaende Note omtalte Brodersøn Hans Mathias Abel til personel Capellan.

²⁾ Nedskriveren af de følgende Notitser er Hr. Jørgen Henrik Abels Søn, Capitain ved 1 Vesterlenske Regiment, Jørgen Henrik A.

deris salig Liff och Lefnet imedlertid og al den stund de bode udi Kolding til deres døde dag som var skreven paa Pergementt.

NB. 1662 den 12 Septemb. om Natten blev mit Kammer opbrøtt och 2 mine Schrine borttagne och blef nederført i Gaarden och der opslagen och daa blef mit Gheburdtz bref borttagen med flere aff mine Brefue, som var i same Schrinne, noch 2 Par Kniffue med Sølv beslagen, 1 Par Strixstrømper och min Morschinds Hue med miere, som bleff bortthagen samme thid.

IV.

Anno 1672 den 18 Mars kallede vor Herre min salig Mand Rasmus Hansen her ifra denne onde Verden der vi havde levet sammen i 49 Aar og liger begraffuet i Domkirken. Gud unde hannem en glædelig opstandelse medt alle gudz børn.

Anno 1606 den 9 April bleff jeg Elisabett Hans doter fød paa Rens Kloster aff Erlig Egte forældre, min Fader Hans Jørgensen fogett offuer Rensklosters Godtz, min Moder Karrenne Hendricksdatter, hendes Fader forrige Lamand offuer Trøndhiems Len, och kalede vor Herre min salige Moder, der jeg var sex Aar gammell, da dem (!) skreff Anno 1612.

Anno 1614 kallede vor Herre min salig Fader her ifra den onde Verden, effter mine sallige Foreldres Død kom jeg till erlig och vellagtt mand Jacop Pedersen, som var min Stiffmoder Alhed Jacopsdatters Fader, hand var min formynder och vor jeg huss hannem i fem Aar.

Anno 1623 kom jeg i Egteskab med min S. Husbonde Rasmus Hansen och stod vort Brølop her i Trondhiem d. 10 Julii hos fornemme Ballser Karre och min Stymoder och leffde min S. Mand och jeg till sammen i et kerligt Ecteskab i 49 Aar, da vi skreff 1672 kallede vor Herre hanom och haffde vor Herre velsignett oss sammen medt fire børn, tre piger och en søn, huilket de tre ere allerede i Veien for mig, de to piger och den ene søn.

Anno 1687 d. 27 Febr. døde Mormoder Elizabeth Hansdatter udi Peder Nielsens . . . .¹⁾ Gaard graffestet af M. Oluff

---

¹⁾ Ulæseligt.

Borchman och begravet i Thrundhiembs Domkirche d. 6 Martii. Texten taget af Ps. 126, 5. 6. v. Exord. Syr. 30. 18.

Anno 1712 d. 20 Oct. døde min Moder Karen Rasmusdatter Haard her paa Tysnes Præstegaard hvor haver forbleved 23 Aar døde udi hendes Alders 79 Aar 9 Maaneder og 5 Dage, blef begravnen udi Tysnes Kirche d. 3 Nov. Ligprædiken holden af Prousten Hr. Christopher Garman, Sognepræst til Ous¹⁾.

Hvis Datter var Biskop, Mag. Ludvig Munthes Hustru Ingeborg Sørensdatter Friis og hvad var hendes Fader?

Af Arkivfuldmægtig **E. A. Thomle.**

Som bekjendt har man hidtil i Almindelighed antaget, at Biskop i Bergen *M. Ludvig Hansen Munthes* Hustru *Ingeborg Friis* har været Datter af en Borgermester i Kjøbenhavn *Søren Friis* og *Elisabeth Hansdatter Svane*, Søster af den bekjendte Erkebiskop *Hans Hansen Svane*. Det heder vistnok hos Lampe (Bergens Biskopper og Præster, I. S. 9), at Biskop Munthes Svigerfader var Borgermester *Sven Friis* i Kjøbenhavn, men denne Opgave, som forøvrigt ogsaa findes rettet bag i Bogen, beroer alene paa, at Udgiveren ikke har kunnet læse Provst Lampes undertiden noget utydelige Haandskrift. Senere har imidlertid den anseede kirkehistoriske Forfatter, Biskop, Dr. C. A. Bang i Biografisk Lexicon (Bind II, S. 544) uden at være opmærksom paa Retnelsen og uden at tage Hensyn til andre Kilder til Biskopens Historie ikke alene gjentaget Feilen hos Lampe, men endogsaa forvandlet Borgermesteren til en Bagermester, saaledes at Biskop Munthes Svigerfader nu efter de seneste historiske Undersøgelser

¹⁾ Denne sidste Notits er tydeligvis nedskreven af Mag. Hans Mathiessøn Abel, der døde som Sognepræst til Tysnæs 1723, see Lampes Bergens Stifts Biskopper og Præster I. S. 246—47, der herigjennem suppleres. Han var Fader af de først aftrykte Optegnelser Forfatter, Jørgen Henrik Abel.